

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/440/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1313213062
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 03. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mandáček
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:1313213062.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu JUDr. Ing. Miroslava Mandáčka a členiek Mgr. Stanislavy Miklánkovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného: TOMÁŠ KUŠNÍR s.r.o., so sídlom Bratislava, Pajštúnska 5, proti žalovaným: 1/ T. R., št. občan P. republiky, nar. XX.XX.XXXX, bytom P. XXX, 2/ D. R., št. občan SR, nar. XX.XX.H., bytom P. XXX, o zaplatenie 2 056,46 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č.k. 17C/224/2014- 172 zo dňa 06. júla 2017, takto

rozhodol:

- I. Rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
- II. Žalovaným 1/, 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobný návrh a žalovaným náhradu trov konania nepriznal. Občianskemu združeniu Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov priznal náhradu trov konania v celom rozsahu.
2. V odôvodnení svojho rozsudku konštatoval skutkové zistenia, ktoré vyplynuli z výsledkov dokazovania.
3. Slovenská sporiteľňa a.s. (banka) dňa 02.03.2007 uzatvorila so žalovanými zmluvu o splátkovom úvere č. 0274239625 (ďalej len „zmluva o úvere“), na základe ktorej sa Slovenská sporiteľňa, a.s. zaviazala poskytnúť žalovanému úver vo výške 80.000,- Sk, a žalovaní sa ako dlžníci zaviazali za dohodnutých podmienok úver vrátiť do 20.12.2013 v pravidelných 81 mesačných splátkach vo výške 1 508,- Sk. Súčasťou zmluvy o úvere sú aj Všeobecné obchodné podmienky. Dňa 27.09.2012 uzatvorila Slovenská sporiteľňa a.s. so žalobcom Zmluvu o postúpení pohľadávok č. 1175/2012/CE, ďalej len „zmluva o postúpení pohľadávok“, na základe ktorej mal žalobca nadobudnúť pohľadávku veriteľa, postupcu, z úverovej zmluvy voči žalovanému. Podľa prílohy č. 1 k zmluve o postúpení je súčasťou postúpených aktív (súboru pohľadávok) aj pohľadávka voči žalovaným ako dlžníkom. Dňa 16.10.2012 vyhotovila Slovenská sporiteľňa a.s. list (adresátni listu sú žalovaní), ktorého obsahom je oznámenie o postúpení jej pohľadávky na žalobcu. Listom zo dňa 16.10.2012 oznámil žalobca žalovaným mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 16.10.2012 a vyzval ich na zaplatenie dlhu v sume 4.051,94 eur do 31.10.2012.
4. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobca si v konaní uplatňuje svoje právo na peňažné plnenie (pohľadávku) zo zmluvy o úvere, ktorú pohľadávku mal nadobudnúť na základe zmluvy o postúpení pohľadávok. Súd prvej inštancie zistil, že žalobca platne nenadobudol pohľadávku, ktorej splnenia sa voči žalovaným v tomto konaní domáha, a to pre rozpor zmluvy o postúpení pohľadávok so zákonom,

teda pre jej neplatnosť v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Uzavretím tejto zmluvy o postúpení pohľadávok nebolo dodržané ustanovenie § 92 ods.8 zákona o bankách. Žalobca v konaní nepreukázal, že by žalovaní udělili banke, postupcoví, súhlas s postúpením pohľadávky banky voči nemu na iný nebankový subjekt. Tento súhlas sa podľa uvedeného ustanovenia o bankách nevyžaduje iba v prípade, ak by aj napriek písomnej výzve banky jej klient (žalovaní) bol nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškanií so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke. Urobenie takejto výzvy banky, však nebolo vykonaným dokazovaním preukázané. Za súhlas s postúpením pohľadávky nie je možné považovať ustanovenie Všeobecných obchodných podmienok (bod 19.16), nakoľko tento súhlas je súčasťou bankou vopred naformulovaných Všeobecných obchodných podmienok, ktorých obsah nemohli žalovaní ako klienti banky ovplyvniť. Nejde teda o ich právny úkon (prejav vôle konajúceho smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú). Podľa názoru súdu prvej inštancie je splnením preukázania súhlasu s postúpením pohľadávky v zmysle § 92 ods.8 zákon o bankách iba výslovný a osobitný súhlas dlžníka s postúpením konkrétnej pohľadávky banky, špecifikovanej konkrétnou výškou a jej právnym dôvodom. Prijatím záveru o tom, že súhlas dlžníkov s postúpením pohľadávky bol riadne udelený vo Všeobecných obchodných podmienkach, by okrem iného bol narušený aj princíp zákazu zneužívania práv a viedol by k značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom podľa citovaného ustanovenia § 53 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy (o akú sa jedná aj v tomto spore) nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto neprijateľné podmienky sú neplatné. Súd v tejto súvislosti takisto uvádza, že banka si v rovnakom bode 19.16 Všeobecných obchodných podmienok takisto vyhradila právo previesť akékoľvek svoje záväzky na tretiu osobu. Takéto dojednanie je navyše v zjavnom rozpore so zákonom (okrem založenej nerovnováhy v právach), nakoľko umožňuje banke previesť svoje záväzky (de facto sa ich „zbaviť“) na tretiu osobu bez súhlasu veriteľa (klienta). Na druhej strane si v nich naformulovala vopred udelený súhlas dlžníkov s postúpením pohľadávky banky na iný, aj nebankový, subjekt. Súd tak argumentáciu žalobcu poukazujúcu na udelený súhlas vyhodnotil ako nedôvodnú, vychádzajúc z neexistencie (neplatnosti) tohto súhlasu.

5. K rovnakému právnemu záveru o nevyhnutnosti výzvy klientovi podľa § 92 ods.8 zákona o bankách a preukázania jej doručenia pre platné postúpenie pohľadávky z banky na iný subjekt, ktorý nie je bankou, dospeli v obdobnej veci napríklad aj Krajský súd v Bratislave v uznesení sp.zn. 6Co/203/2015 zo dňa 19.05.2015, Krajský súd v Prešove v uznesení sp.zn. 6Co/119/2013 zo dňa 29.05.2014, Krajský súd v Žiline v rozsudku sp.zn. 9Co/147/2016 zo dňa 21.04.2016, Krajský súd v Trnave v rozsudku sp.zn. 23Co/574/2015 zo dňa 26.01.2016, Krajský súd v Trenčíne v rozsudkoch sp.zn. 5Co/460/2015 zo dňa 13.01.2016, sp.zn. 6Co/603/2015 zo dňa 22.03.2016, sp.zn. 17Co/251/2016 zo dňa 18.05.2016., sp.zn. 19Co/897/2015 zo dňa 27.10.2016, sp.zn. 4Co/83/2017 zo dňa 31.03.2017, sp.zn. 17Co/354/2016 zo dňa 14.06.2017, sp.zn. 6Co/146/2017 zo dňa 27.06.2017, 5Co/2/2017 zo dňa 12.07.2017. Vzhľadom na uvedenú a prevažujúcu judikatúru odvolacieho súdu súd neprihliadal na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 12Co/223/2015 zo 16.03.2016, na ktoré poukazoval žalobca.

6. Vzhľadom k tomu, že súd dospel na základe vyššie uvedenej úvahy k záveru o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v tomto konaní, žalobu zamietol.

7. O trovách konania žalovaných súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods.1 v spojení s § 257 CSP, pretože žalovaní boli v konaní plne úspešní, avšak v priebehu konania im nevznikli žiadne trovy konania.

8. Vzhľadom na to, že v priebehu účasti Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov ako vedľajšieho účastníka v tomto konaní mu vznikli trovy, súd rozhodoval aj o jeho práve na náhradu trov konania. Toto rozhodnutie o trovách, aj napriek jeho neúčasti v konaní v tomto štádiu konania, považoval za naplnenie princípu spravodlivého usporiadania vzťahov vzniknutých v tomto konaní. V opačnom prípade, by o trovách konania tohto občianskeho združenia nebolo rozhodnuté vôbec, čím by mohlo dôjsť k poškodeniu jeho práv. Súd vzal do úvahy pri tomto rozhodnutí aj ustanovenie čl. 4 CSP, podľa ktorého ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona (čo je daný prípad a daná procesná situácia), právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Najbližšie k posudzovanej právnej veci sú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ktoré upravujú trovy konania strán a ich náhradu (§ 251 a nasl.). Aj podľa súdnej praxe vyvinutej podľa Občianskeho súdneho poriadku, teda do 30.06.2016, patrilo právo na náhradu trov konania vedľajšiemu

účastníkovi rovnako ako účastníkovi konania. Teda súd na základe uvedeného uzatvára, že vedľajší účastník, ktorý vystupoval v konaní iba do 30.06.2016, má právo na náhradu účelne vynaložených trov konania, a teda aj na rozhodnutie o jeho trovách. Súd prvej inštancie sa zaoberal otázkou, či právne zastúpenie vedľajšieho účastníka, ktorý je združením na ochranu spotrebiteľa, je účelné. Účelnosť trov je potrebné posudzovať predovšetkým vo väzbe na výsledok sporu, v ktorom žalovaní a na ich strane vystupujúci pôvodný vedľajší účastník dosiahli plný úspech. Pokiaľ je prípustné, aby samotný žalobca bol právne zastúpený v konaní, ktoré nespĺňa znaky mimoriadne obtiažnej právnej veci, a v prípade jeho procesného úspechu, by mu bola priznaná plná náhrada trov konania vrátane trov právneho zastúpenia, môžu si nepochybne aj žalovaní a vedľajší účastník zvoliť právnych zástupcov, ktorí ich budú v konaní zastupovať a pri splnení zákonných predpokladov im rovnako prislúcha právo na náhradu trov právneho zastúpenia, pričom prostredníctvom inštitútu "účelnosti" trov, nemožno ani jedného z nich sankcionovať v podobe nepriznania trov, ktoré im v konaní vznikli v dôsledku toho, že využili svoje právo na odbornú, kvalifikovanú právnu pomoc.

9. Proti tomuto rozsudku v celom rozsahu žalobca podal včas odvolanie. V odvolaní namietal nesprávne skutkové zistenia a nesprávne právne posúdenie veci (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP). Uviedol, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky, čo bez ďalšieho zakladá jeho aktívnu legitímáciu v konaní a súd má povinnosť z oznámenia vychádzať bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. V tomto smere poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Obo/210/01 zo dňa 11.06.2003, uznesenia Krajského súdu v Žiline sp.zn. 5Co/228/2016 zo dňa 30.06.2016, Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 1Co/387/2015 zo dňa 04.05.2016, Krajského súdu v Žiline sp.zn. 8Co/564/2015 zo dňa 30.11.2015 a Krajského súdu v Nitre sp.zn. 9Co/133/2013 zo dňa 27.06.2014. Ďalej uviedol, že ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách nemožno spájať s aktívnou legitímáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo systematického zaradenia tohto zákonného ustanovenia je zrejmé, že jeho účelom je úprava výnimiek z bankového tajomstva, ustanovenie nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach za splnenia, ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Norma obsiahnutá v tomto zákonom ustanovení nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, ale administratívnu zodpovednosť voči Národnej banke Slovenska. V tejto súvislosti poukázal aj na názor doc. JUDr. Kristiána Csacha, PhD., LL.M, publikovaný v časopise Súkromné právo č. 1/2015. Doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. To znamená, že, ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle ust. § 524 Občianskeho zákonníka. Napriek vyššie uvedenému, žalovaní boli ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1121 dní, teda súčet omeškania žalovaného so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol 1 rok. Právny predchodca by potom konal v súlade s § 92 ods. 8 zákona o bankách aj vtedy, ak by písomnú výzvu žalovanému nezaslal. Skutkové tvrdenie o omeškaní žalovaných s plnením dlhu a o zaslaní výzvy bankou neboli prostistranou spochybnené, v konaní doložil prílohu č. 1 k zmluve o postúpení pohľadávok i dokument, preukazujúci, že žalovaný bol jeho právnym predchodcom vyzvaný na úhradu dlhu, a preto ide o nesporné skutkové tvrdenia, z ktorých mal súd vychádzať. Poukázal na to, že v bode 19.16 Všeobecných obchodných podmienok bola dojednaná možnosť banky postúpiť akékoľvek pohľadávky banky, pričom ust. § 89 ods. 1 zákona o bankách umožňuje úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchylné od ustanovení zákona o bankách. Ďalej uviedol, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil, ak posúdil, že pohľadávka zodpovedajúca peňažnému záväzku predstavuje len splatné splátky úveru a len tieto tvoria pohľadávku zodpovedajúcu nesplácanému dlhu žalovaného zo zmluvy o úvere. Dlž žalovaných vznikol už splnením záväzku postupcu, teda poskytnutím dohodnutej sumy peňažných prostriedkov v prospech žalovaných. Dohoda zmluvných strán o vrátení poskytnutých peňažných prostriedkov nemá žiadny vplyv na výšku alebo existenciu dlhu dlžníkov, týka sa výlučne spôsobu zaplatenia dlhu a závisí výlučne od vôle veriteľa. Žalobca považuje za absurdné, ak súd pod pojmom pohľadávka zodpovedajúca nesplácanému dlhu rozumie len tie mesačné splátky úveru, ktoré sa už stali splatnými. Pohľadávka zodpovedajúca nesplácanému dlhu zo zmluvy o úvere podľa názoru žalobcu predstavuje zostatok dlhu žalovaných, ktorý vznikol poskytnutím peňažných prostriedkov v ich prospech, teda tvoria ju nielen nezaplatené splatné splátky úveru, ale aj nezaplatené a doposiaľ nesplatené splátky úveru. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupcom potom nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. Ak by zákonodarca v predmetnom ustanovení mienil upraviť oprávnenie banky postúpiť na inú osobu len peňažný záväzok, ktorý už je splatný, potom by druhá veta § 92 ods. 8 zákona o bankách bola v praxi neaplikovateľná a nadbytočná. Postupca svoje oprávnenie vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru nevyužil, túto vyhlásil žalobca podaním zo dňa

16.10.2012. Spolu s postúpenou pohľadávkou naňho prešli všetky práva s pohľadávkou spojené, teda aj právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky. Pokiaľ ide o trovy vedľajšieho účastníka, nesúhlasil, aby bol zaviazaný na úhradu trov konania združenia na strane žalovaných. Len na základe skutočnosti, že žalovanými sú spotrebitelia, bez akýchkoľvek vedomostí o predmete a stave konania nie je možné pripraviť sa na zastupovanie v tej, ktorej veci, teda naplniť podstatu úkonu právnej služby - príprava a prevzatie právneho zastúpenia. Paušálny vstup združenia zastúpeného advokátom do konania, v ktorom pre vstup nebol žiaden dôvod, iba zbytočne navýšili trovy konania. V danom prípade nemožno hovoriť o trovách účelne vynaložených na uplatnenie alebo bránenie práva, dochádza k zneužívaniu inštitútu ochrany spotrebiteľa a namiesto bola aplikácia § 150 ods. 1 OSP, resp. § 257 CSP. Združenie musí byť samo z podstaty svojej existencie schopné poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach spotrebiteľských veciach. Aj úmyslom zákonodarcu bolo poskytnúť kvalifikovanú ochranu spotrebiteľovi subjektom, ktorý bude materiálne aj personálne vybavený a odborne kompetentný. Poukázal na názor Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6 MCdo 5/2013 podľa ktorého, ak súd neprizná náhradu trov konania úspešnému účastníkovi, keď dospel k záveru, že trovy nevynaložil účelne, nejde o porušenie práva na právnu pomoc. Vedľajší účastník sa mohol dať zastupovať v súdnom konaní advokátom, avšak trovy, ktoré vynaložil v tejto súvislosti, nemožno považovať za trovy účelné. Žiadal, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobe vyhovie alebo aby napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil trovy odvolacieho konania.

10. Písomné vyjadrenia k odvolaniu podané neboli.

11. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Procesný postup odvolacieho súdu vyplynul z intertemporálnej úpravy v § 470 ods. 1 CSP (zákon č. 160/2015 Z. z.), ktorým došlo k rekonštrukcii predchádzajúceho procesného predpisu - Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) s účinnosťou od 1. júla 2016. V zmysle uvedenej úpravy platí, že ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

12. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny, a preto je potrebné tento potvrdiť podľa § 387 ods. 1,2 CSP.

13. V zmysle § 378 ods. 1 CSP na konanie na odvolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

14. Odvolací súd je v zásade viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP).

15. Odvolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie okrem prípadov, ak dokazovanie zopakuje alebo doplní (§ 383 CSP).

16. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

17. Podľa odseku 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

18. Žalobca uplatnil vo svojom odvolaní odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnych skutkových zisteniach a nesprávnom právnom závere súdu prvej inštancie (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP).

19. Podstata odvolacieho dôvodu vyplývajúceho z ust. § 365 ods. 1 písm. f/ CSP (súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam) spočíva v nesprávnom postupe súdu prvej inštancie pri hodnotení výsledkov dokazovania dôsledkom čoho je, že súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli, alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané, alebo vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne

skutkové zistenia môžu byť aj výsledkov logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

20. Právnym posúdením v zmysle odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h/ CSP je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

21. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie, ako aj s jeho právnym posúdením, vo vzťahu k čomu poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia vzťahujúceho sa k veci samej, v ktorom sa súd prvej inštancie vysporiadal so všetkými podstatnými vyjadreniami strán sporu prednesenými v prvoinštančnom konaní, s ktorým odôvodnením v týchto častiach, sa odvolací súd v plnom rozsahu identifikuje (§ 387 ods. 2 CSP).

22. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a s prihliadnutím na rozsah odvolania žalobcu, uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti.

23. Súd prvej inštancie žalobu na zaplatenie žalovanej sumy zamietol z dôvodu, že dospel k záveru o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu v dôsledku nespĺnenia zákonných podmienok pre platné postúpenie pohľadávky voči žalovaným na žalobcu (§ 92 ods. 8 zákona o bankách).

24. Aktívnu legitímáciu sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu žalobcu ním uplatnené právo resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitímácie, či už aktívnej existenciou tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo/205/2009). Súd skúma vecnú legitímáciu sám, z úradnej povinnosti, a to i bez toho, aby to strany navrhli a v tomto smere je nedôvodná odvolacia námietka žalobcu, že súd prvej inštancie mal vychádzať z jeho tvrdení, ktoré žalovaní nespochybnili, ako z tzv. nesporných skutkových tvrdení.

25. Postúpenie pohľadávky (cesia) spočíva v tom, že na základe zmluvy uzavretej v písomnej forme medzi doterajším veriteľom (postupcom, cedentom) a treťou osobou (postupníkom, cesionárom) postúpi pôvodný veriteľ svoju pohľadávku proti dlžníkovi (cesus) novému veriteľovi, a to buď za odplatu, alebo bezodplatne. Postupník sa stane novým veriteľom, nadobúda pohľadávku (s príslušenstvom a právami s ňou spojenými). Postupca stráca postúpenú pohľadávku s celým príslušenstvom a všetkými právami s ňou spojenými. Nie je ďalej oprávnený pohľadávku vymáhať a prijímať od dlžníka plnenie.

26. Ustanovenie § 525 Občianskeho zákonníka určuje, ktoré pohľadávky nemožno platne postúpiť. Okrem toho môže byť postúpenie určitých pohľadávok zakázané špeciálnymi predpismi, prípadne postúpenie môže byť zákonom síce dovoľené, ale len za určených podmienok.

27. Takýmto prípadom je ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinnom v čase cesie (postúpenia) pohľadávky.

28. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., môže byť banková pohľadávka postúpená (alebo jej časť), ak je (1.) splatná, a to až po predchádzajúcej (2.) písomnej výzve a kumulatívne, ak je splnené (3.) omeškanie klienta so splnením postupovanej pohľadávky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní.

29. Uvedené skutočnosti sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky, ktoré musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/119/2013). Splnenie osobitných zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky sa vyžaduje z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom (mimo banky) už nie je zachovaná možnosť dohľadu a dozoru NBS ako centrálnej banky.

30. Následkom postúpenia pohľadávky, ohľadne ktorej cesia podľa § 525 Občianskeho zákonníka alebo podľa špeciálnych predpisov nie je dovoľená, je absolútna neplatnosť zmluvy o postúpení pre jej rozpor so zákonom (§ 39). Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadne ktorej to zákon zakazuje, (alebo

ohľadne ktorej postúpenie podmieňuje splnením zákonných podmienok, ktoré splnené neboli), ide o cesiu neplatnú od počiatku ex tunc a jej neplatnosť nemožno zhojiť. Postupca zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na postupníka neprechádza pre neplatnosť zmluvy.

31. Písomná výzva banky klientovi (dlžníkovi alebo ručiteľovi; klientom v zmysle § 5 písm. h/ zákona o bankách je osoba, s ktorou má banka alebo pobočka zahraničnej banky v rámci výkonu bankových činností uzavretý obchod, ktorým je vznik, zmena alebo zánik záväzkových vzťahov medzi bankou a klientom), je prvým predpokladom pre cesiu bankovej pohľadávky, alebo jej časti na inú osobu. Žalobca v konaní pred súdom prvej inštancie ani v odvolacom konaní nepreukázal zaslanie či doručenie takejto výzvy banky klientovi, žalovaným. Preto je možné uzavrieť, že žalobca nepreukázal prvú podmienku kogentne stanovenú v § 92 ods. 8 zákona č 483/2001 Z. z..

32. Písomné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky nie je výzvou, ako má na mysli citované ustanovenie, a ani ju nenahrádza. K tomu je potrebné dodať, že dôvodom, pre ktorý je možné skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky napriek inak dostatočnému oznámeniu o postúpení pohľadávky zmysle rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky publikovaného pod č. R 119/2003, je spotrebiteľská povaha sporu.

33. Pokiaľ žalobca namieta, že žalovaný s postúpením pohľadávky bankou na tretiu osobu súhlasil, ktorý súhlas je obsiahnutý v čl. 19.6 Všeobecných obchodných podmienok, odvolací súd konštatoval, že takýto prípadný súhlas dlžníka v prípade spotrebiteľského právneho vzťahu nemôže byť obsiahnutý len vo Všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú zo svojej podstaty stanovené všeobecne vo vzťahu k neurčitému počtu spotrebiteľov a nie individuálne pre daný prípad, ale v zmluve samotnej.

34. Vo všeobecnosti platí, že si zmluvné strany môžu dohodnúť obsah práv a povinností, ktorými sa budú riadiť. Tieto bývajú obvykle obsiahnuté priamo v zmluve, čím ale nie je vylúčená aplikácia všeobecných či iných obchodných podmienok, na ktoré zmluva môže odkazovať. Uplatnenie obchodných podmienok ale nie je neobmedzené, naopak právna úprava stanovuje základné limity. Pre spotrebiteľské zmluvy napríklad platí, že nesmú pred hrozbou absolútnej neplatnosti obsahovať dojednania, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Samotná ochrana spotrebiteľa sa však nepohybuje len na úrovni podústavného práva, ale má dopad aj do ústavnej roviny. Konkrétne ochranu spotrebiteľa možno podradiť pod ústavný princíp rovnosti (čl. 12 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky), ktorý sa premieta aj do súkromného práva. Princíp autonómie vôle zmluvných strán a princíp rovnosti sú zároveň doplňované princípom equity či spravodlivosti. V spotrebiteľskom práve je dodávateľ vo fakticky výhodnejšom postavení ako spotrebiteľ, pretože má odbornú prevahu nad spotrebiteľom, ktorému svoje služby poskytuje. Ochrana spotrebiteľa spadá medzi jednu z politík Európskej únie, a preto posudzujúc vec z hľadiska unijného práva, systém ochrany spotrebiteľa, zavedený predovšetkým smernicou Rady č. 93/13/EHS zo dňa 05. apríla 1993 o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, vychádza z myšlienky, že sa spotrebiteľ nachádza v nerovnom postavení voči predávajúcemu alebo dodávateľovi (vid' napr. rozsudok zo dňa 27.06.2000 Oceano Grupo Editorial a Salvat Editores, C-240v /98 až C-244/98). Z tohto dôvodu, okrem obmedzení vyplývajúcich z ústavnoprávneho princípu rovnosti, možno od dodávateľa očakávať a vyžadovať, že sa vo vzťahu k spotrebiteľovi bude chovať poctivo. Zásada poctivosti sa prejavuje okrem iného tým, že text spotrebiteľskej zmluvy má byť pre priemerného spotrebiteľa dostatočne čitateľný, prehľadný a logický usporiadaný. Táto zásada nepochybne dopadá aj na aplikáciu všeobecných obchodných podmienok. Ako uviedol Ústavný súd Českej republiky v náleze zo dňa 11.11.2013 sp.zn. I. ÚS 3512/2011, treba zdôrazniť, že obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách - na rozdiel od obchodných zmlúv - majú slúžiť predovšetkým tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy predpisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru. Naopak, nesmú slúžiť tomu, aby do nich, v často neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme, skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné, a o ktorých predpokladá, že pozornosť spotrebiteľa uniknú. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, nepočína si v právnom vzťahu poctivo a takémuto konaniu nemožno priznať právnu ochranu.

35. Žalobca v danom prípade tvrdiac, že pohľadávku nadobudol postúpením od banky, má riadne preukázať splnenie podmienok platného postúpenia, že predpokladom na preukázanie jeho aktívnej vecnej legitímácie. Rozsah dôkazných povinností je v sporovom konaní zásadne určovaný rozsahom povinnosti tvrdiť skutočnosti, pretože na to, aby mohol účastník nejakú skutočnosť preukázať, musí ju

najprv tvrdiť. V tomto zmysle právna teória hovorí o bremena tvrdenia, ktorým sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že počas konania netvrdil všetky rozhodné skutočnosti, významné pre rozhodnutie, a že z tohto dôvodu muselo byť rozhodnutie o veci samej v jeho neprospech. Dôkazná povinnosť znamená, že účastník musí na preukázanie svojich tvrdení označiť a predložiť dôkazy. Ak predložené dôkazy preukážu skutkové okolnosti tvrdené účastníkom, účastník uniesol dôkazné bremeno ohľadom svojich tvrdení. Nesplnenie si povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti sa prejaví v nepriaznivom meritórnom rozhodnutí pre účastníka, ktorý svoje bremeno v týchto smeroch neuniesol.

36. V konečnom dôsledku za právne nevýznamné vzhľadom k uvedeným záverom, považoval odvolací súd poukazy žalobcu v odvolaní na rozhodnutia iných súdov, týkajúcich sa iných, avšak skutkovo a právne obdobných vecí, pretože rozhodovaním iných odvolacích súdov v preskúmvanej veci Krajský súd v Trenčíne viazaný nie je.

37. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie splatnej pohľadávky, zmluva o postúpení pohľadávky je neplatná a postupca (banka) zostáva veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla.

38. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalobcu smerujúce čo do výroku súdu prvej inštancie ohľadom nároku Občianskeho združenia Všeobecná ochrana práv spotrebiteľov na náhradu trov konania, odvolací súd dospel k záveru, že sú nedôvodné.

39. V zmysle predchádzajúceho procesného kódexu (ust. § 93 ods. 2 OSP platného a účinného do 30.06.2016) bolo možné, aby sa ako vedľajší účastník popri žalobcovi, alebo žalovanom zúčastnila občianskeho súdneho konania aj právnická osoba, ktorej predmetom činnosti je ochrana práv podľa osobitného predpisu. Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV vstúpilo do konania a účinne bránilo záujmy žalovaných za vyššie uvedenej predchádzajúcej právnej úpravy. V dôsledku nového procesného kódexu (§ 82 CSP) došlo k zmene právnej úpravy v zmysle ktorej, v postavení vedľajšieho účastníka mohla byť aj právnická osoba, predmetom činnosti ktorej bola ochrana práv podľa osobitného predpisu, vychádzajúc z ust. § 470 ods. 2 CSP (zachovanie právnych účinkov úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti CSP) účinky vstupu pôvodného vedľajšieho účastníka, keďže tento vstúpil do konania do 30.6.2016, zostali zachované.

40. Podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

41. Podľa § 251 CSP trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním, alebo bránením práva.

42. Náhrada trov sporového konania je ovplyvnená zásadou úspechu. Zmyslom zásady úspechu je priznanie úspešnej strane náhrady trov konania, ktorými sú odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním, alebo bránením práva. Za takúto stranu sporu bolo potrebné s ohľadom na zamietnutie žaloby nepochybne považovať žalovaných, a tiež Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV (s účinnosťou do 30.06.2016 v postavení vedľajšieho účastníka na strane žalovaného - do konania vstúpil dňa 22.09.2014).

43. Vychádzajúc z Článku 37 odseku 2 ústavného zákona 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd, každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi, alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania, teda každá strana sporu má zaručenú právnym poriadkom možnosť právnej pomoci.

44. Pôvodný vedľajší účastník využil svoje právo na právne zastúpenie v tomto konaní. Odvolací súd zhodne so závermi súdu prvej inštancie dospel k záveru, že vo všeobecnosti za účelné v prejednávanej veci je potrebné považovať trovy pôvodného vedľajšieho účastníka, ktoré mu vznikli titulom jeho právneho zastúpenia. Účelnosť trov je vždy a za každých okolností potrebné posudzovať predovšetkým vo väzbe na výsledok sporu, v ktorom žalovaní a na jeho strane vystupujúci pôvodný vedľajší účastník dosiahli plný úspech. Odvolací súd v tomto smere poukazuje na podrobné odôvodnenie rozsudku

súdu prvej inštancie, s ktorým sa stotožňuje. Pre úplnosť poukazuje na nález Ústavného súdu SR sp.zn. III. ÚS/457/2014 zo dňa 15.10.2014, podľa ktorého trovy konania vzniknuté v súvislosti so zastúpením účastníka advokátom je potrebné zásadne považovať za vynaložené účelne na riadne uplatňovanie, resp. bránenie práva na súde. Iba v celkom výnimočných situáciách, najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom, by mohlo ísť o trovy konania, ktoré by sa nedali kvalifikovať ako vynaložené účelne. Za zneužitie práva na zastúpenie advokátom sa nepovažuje udelenie plnomocenstva advokátovi osobou, ktorá zamestnáva osobu s právnickým vzdelaním.

45. Žalobcom uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené.

46. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1,2 CSP v potvrdil.

47. Krajský súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Nárok na ich náhradu, vychádzajúc zo zásady úspechu v odvolacom konaní, by patril žalovaným, ktorí si však trovy odvolacieho konania neuplatnili a preukázateľne im ani žiadne trovy nevznikli, a preto im odvolací súd nárok nepriznal.

48. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).